

[Početna Stranica](#) > ... > [Zakonodavstvo I Sudska Praksa](#) > [Nacionalno Zakonodavstvo](#) > [Austria](#)

Sadržaj omogućio

Austrija

Nacionalno zakonodavstvo

Austrija

Uvod – Ova stranica sadržava informacije o austrijskom pravnom sustavu i pregled austrijskog prava.

Izvori prava

Austrijsko pravo u prvom je redu pisano (*gesetztes*) pravo. S druge strane, običajno pravo ima vrlo ograničenu ulogu. Iako presude najviših sudova služe kao vrijedne smjernice za primjenu prava i od velike su važnosti, pravo koje stvaraju sudovi nije formalno priznato kao izvor prava.

Austrijskim Ustavom utvrđeno je da općeprihvaćena pravila međunarodnog prava čine dio austrijskog saveznog prava te je predviđeno uključivanje međunarodnih ugovora u austrijski pravni sustav (posebnim zakonodavstvom ili bez njega). Odredbe ugovora u nacionalnom pravnom sustavu rangiraju se prema njihovu sadržaju.

Kako bi ih odobrio *Nationalrat* (donji dom austrijskog parlamenta), međunarodni ugovori kojima se mijenja ili dopunjuje Ustav moraju dobiti istu posebnu većinu glasova kao i savezni ustavni zakoni. Ugovori kojima se mijenja ili dopunjuje zakonodavstvo zahtijevaju iste kvorume kao i zakoni.

U načelu, savezni predsjednik sklapa međunarodne ugovore na zahtjev savezne vlade ili saveznog ministra kojeg je za to ovlastila vlada. Politički ugovori i ugovori kojima se mijenja ili dopunjuje zakonodavstvo zahtijevaju prethodnu privolu *Nationalrata*. Savezni predsjednik može ovlastiti saveznu vladu ili odgovarajuće članove savezne vlade za sklapanje određenih kategorija međunarodnih ugovora koji nisu političke prirode i kojima se ne mijenja ili dopunjuje zakonodavstvo.

U skladu s Ustavom Austrije na svaku od devet pokrajina (*Bundesländer*) primjenjuje se, osim saveznog ustavnog prava, njezino vlastito pokrajinsko ustavno pravo. Pokrajinsko ustavno pravo mora biti u skladu sa saveznim ustavnim pravom te mu je, stoga, podređeno. Međutim, u načelu ne postoji takav redoslijed prvenstva između saveznih zakona i zakona pokrajina. Od 1988. savezne pokrajine mogu sklapati međunarodne ugovore u pogledu pitanja koja su u njihovoj nadležnosti. Međutim, kad je riječ o vanjskim poslovima, savezna vlada i dalje ima prednost.

Vrste pravnih instrumenata – hijerarhija normi

Savezno ustavno zakonodavstvo mora se donijeti dvotrećinskom većinom glasova u *Nationalratu*, pri čemu mora biti prisutna najmanje polovina zastupnika. Osim toga, novo zakonodavstvo doneseno na taj način mora se jasno definirati kao „ustavni akt” ili „ustavna odredba”.

S druge strane, za donošenje valjane odluke o odredbi koja se temelji na saveznom pravu mora biti prisutna barem jedna trećina zastupnika *Nationalrata* te je potrebna apsolutna većina danih glasova.

1. Temeljna načela Ustava

Sljedeća temeljna načela (*Grundprinzipien*) austrijskog Ustava najvažnije su odredbe u pravnom sustavu te zemlje:

- demokratsko načelo
- načelo diobe vlasti
- načelo vladavine prava
- načelo republike
- savezno načelo i
- liberalno načelo.

Zajedno ta temeljna načela čine takozvani temeljni ustavni poredak (*verfassungsrechtliche Grundordnung*).

Ona su od velike ustavne važnosti. Ako zbog važne izmjene Ustava dođe do napuštanja bilo kojeg od temeljnih načela ili se znatno promijeni odnos između tih načela, to se smatra sveobuhvatnom revizijom Ustava i zahtijeva održavanje referendumu.

2. Primarno i sekundarno pravo EU-a

Pristupanje Austrije Europskoj uniji 1. siječnja 1995. uključivalo je sveobuhvatnu reviziju austrijskog Ustava. Od pristupanja Austrije pravni se sustav temelji ne samo na austrijskom ustavnom pravu već i na pravu EU-a (ustavni dualizam). Prevladava mišljenje da pravo EU-a ima prednost pred nacionalnim pravom, kao i pred općim saveznim ustavnim pravom, ali ne i pred temeljnim načelima Ustava.

3. „Opće” savezno ustavno pravo

Ustavnim pravom utvrđuju se pravila političkog djelovanja, s obzirom na to se njime uređuje sljedeće:

- zakonodavni postupak
- status najviših tijela u državi
- odnos između savezne vlade i pokrajina u zakonodavnom postupku te primjena prava i
- kontrola djelovanja vlade koju vrše sudovi javnog prava.

4. Savezni statut

Osnovno načelo vladavine prava utvrđeno u Ustavu zahtijeva da se pravo u javnoj upravi i na sudovima primjenjuje u skladu sa zakonom. Ustavom su zakonodavne ovlasti raspodijeljene između savezne vlade i pokrajina.

5. Uredbe

Uredbe (*Verordnungen*) su opće pravne odredbe koje donose upravna tijela i koje su obvezujuće za sve osobe na koje se pravo primjenjuje. Ustavom se dodjeljuje opće odobrenje za donošenje provedbenih uredbi kojima se konkretiziraju pravila utvrđena u općenitijim odredbama, obično zakonima. Uredbama se mogu mijenjati ili dopunjavati zakoni samo ako u Ustavu za to postoji izričito odobrenje.

6. Odluke

Odluke (*Bescheide*) su prvenstveno upravni akti kojima se provodi pravo i koji se odnose samo na osobe navedene u tim odlukama.

Institucionalni okvir

Zakonodavac

Ustavom se raspodjeljuju ovlasti između ustavne vlade i pokrajina te su različita tijela uključena u zakonodavni postupak.

Nationalrat donosi savezno zakonodavstvo, obično uz sudjelovanje *Bundesrata* (gornji dom austrijskog parlamenta). Narod izravno bira 183 zastupnika *Nationalrata*. Međutim, zastupnike *Bundesrata* biraju pokrajinska vijeća (*Landtage*). *Bundesrat* u pravilu ima pravo u prijedlog zakona unijeti samo prigovor koji ima odgovorni učinak.

Pokrajinsko pravo donose pokrajinska vijeća.

Zakonodavni postupak

Prijedloge zakona *Nationalratu* mogu podnijeti:

- sami zastupnici *Nationalrata* (privatni prijedlog zakona)
- savezna vlada (vladin prijedlog zakona) ili
- *Bundesrat*.

Osim toga, građanska inicijativa mora se podnijeti *Nationalratu* na raspravu ako je potpiše 100 000 birača ili po jedna šestina birača u tri pokrajine.

U praksi, većinu zakonodavnih inicijativa pokreće savezna vlada. Prijedloge zakona savezne vlade mora jednoglasno odobriti savezna vlada (u okviru vijeća ministara). Izrađuje ih nadležni ministar, a prije nego što ih odobri vlada, ostala tijela, kao što su pokrajine i drugi dionici, pozivaju se da iznesu primjedbe.

Nakon što ih prihvati *Nationalrat*, *Bundesrat* mora dati svoju suglasnost za prijedlog zakona. (Prijedlozi saveznih zakona o financijama ne moraju se podnijeti *Bundesratu* – savezni suverenitet *Nationalrata*.) Kancelar tada podnosi prijedloge zakona predsjedniku na potvrđivanje.

Nationalrat može odlučiti da će se o prijedlogu zakona održati referendum. Referendum se može zatražiti i većinom glasova zastupnika u *Nationalratu*. U tom slučaju prijedlog zakona koji je *Nationalrat* već prihvatio mora se odobriti referendumom prije nego što se potvrdi. Referendum se zahtijeva i za svaku sveobuhvatnu reviziju Ustava.

Predsjednik svojim potpisom potvrđuje da je akt donesen u skladu s Ustavom. Tu potvrdu zatim mora supotpisati kancelar.

Nakon što ga kancelar potpiše, savezno se zakonodavstvo objavljuje u Saveznom službenom listu (*Bundesgesetzblatt*). Osim ako se u samom zakonu predviđa izričita odredba o retroaktivnom učinku ili utvrđuje datum njegova stupanja na snagu (*vacatio legis*), zakon stupa na snagu na kraju dana na koji je objavljeno i podijeljeno izdanje Saveznog službenog lista u kojem je objavljen.

Akt se može staviti izvan snage izričito (službeno ukidanje) ili donošenjem novog zakonodavstva čiji sadržaj nije u skladu s prethodnom odredbom (materijalno odstupanje), bez službenog upućivanja na to da prethodna odredba više nije na snazi (*lex posterior derogat legi priori*). Posebna pravila imaju prednost pred općim pravilima (*lex specialis derogat legi generali*). Razdoblje valjanosti zakona može se odrediti i odmah na početku.

Pravne baze podataka

[Rechtsinformationssystem des Bundes](#) (Sustav pravnih informacija Republike Austrije), kojim upravlja Savezno ministarstvo digitalnih i gospodarskih poslova, omogućuje internetski pristup austrijskom zakonodavstvu.

Je li pristup bazi podataka besplatan?

Pristup sustavu [Rechtsinformationssystem des Bundes](#) besplatan je.

Kratak opis sadržaja

U Sustavu pravnih informacija Republike Austrije nalaze se informacije o sljedećim područjima:

Savezno pravo

1. savezno pravo (pročišćene verzije)
2. mjerodavna verzija austrijskog Saveznog službenog lista (*Bundesgesetzblatt*) od 2004.
3. austrijski Savezni službeni list iz razdoblja 1945. – 2003.
4. Carski, državni i savezni službeni list (*Reichs-, Staats- und Bundesgesetzblatt*) iz razdoblja 1848. – 1940.
5. Zbirke zakona i uredbi iz razdoblja 1740. – 1848. (vanjski izvor)
6. njemački Službeni list (*Reichsgesetzblatt*) iz razdoblja 1919. – 1945. (vanjski izvor)
7. prijedlozi zakona (*Begutachtungsentwürfe*)
8. vladini prijedlozi zakona (*Regierungsvorlagen*).

Pokrajinsko pravo

1. pokrajinsko pravo (pročišćena verzija)
2. mjerodavni i nemjerodavni pokrajinski službeni listovi (*Landesgesetzblätter*) (različita razdoblja).

Općinsko pravo: odabrane zakonske odredbe općina u sljedećim pokrajinama:

1. Koruška (sve općine)
2. Donja Austrija
3. Gornja Austrija
4. Salzburg
5. Štajerska
6. Beč.

Presude

1. Ustavni sud (*Verfassungsgerichtshof*)
2. Upravni sud (*Verwaltungsgerichtshof*)
3. popis zakonodavnih akata (*Normenliste*) koje je sastavio Vrhovni upravni sud
4. presude Vrhovnog suda (*Oberster Gerichtshof*), viših pokrajinskih sudova (*Oberlandsgerichte*), pokrajinskih sudova (*Landesgerichte*), okružnih sudova (*Bezirksgerichte*) i Vrhovnog vijeća za patente i žigove (*Oberste Patent- und Markensenat*) te međunarodne presude
5. Savezni upravni sud (*Bundesverwaltungsgericht*)
6. pokrajinski upravni sudovi (*Landesverwaltungsgerichte*)
7. Savezni financijski sud (*Bundesfinanzgericht*) (vanjski izvor)
8. Tijelo za zaštitu podataka (prije 2014.: Povjerenstvo za zaštitu podataka)
9. disciplinske komisije, Vrhovna disciplinska komisija, Žalbeni sud (*Disziplinarkommissionen, Disziplinaroberkommission, Berufungskommission*)
10. Nadzorno tijelo za zastupanje zaposlenika (*Personalvertretungsaufsichtsbehörde*) (prije 2014.: Nadzorni sud za zastupanje zaposlenika (*Personalvertretungs-Aufsichtskommission*))
11. povjerenstva za pitanja jednakosti (*Gleichbehandlungskommissionen*) od 2014.
12. povjerenstva za pitanja jednakosti (*Gleichbehandlungskommissionen*) od 2008. (vanjski izvor)
13. financijska dokumentacija, Neovisno financijsko vijeće (*Unabhängiger Finanzsenat*) (vanjski izvor)
14. neovisna upravna vijeća (*Unabhängige Verwaltungssenate*) – odabrane presude od 1991. do 2013.
15. Sud za pitanja azila (*Asylgerichtshof*) – od srpnja 2008. do 2013.
16. Neovisno savezno vijeće za pitanja azila (*Unabhängiger Bundesasylsenat*) – odabrane presude od 1998. do kraja lipnja 2008.
17. Vijeće za zaštitu okoliša (*Umweltsenat*) – odabrane presude od 1994. do 2013.
18. Savezno vijeće za komunikaciju (*Bundeskommunikationssenat*) – odabrane presude od 2001. do 2013.
19. Tijela za preispitivanje nabave (*Vergabekontrollbehörden*) – odabrane presude do 2013.
20. Presude Vrhovnog suda i Kasacijskog suda u građanskim i kaznenim stvarima (1885. – 1897.) (vanjski izvor)
21. Zbirka presuda austrijskog Carskog suda (*Reichsgericht*) iz razdoblja 1869. – 1918. (vanjski izvor)
22. Zbirka presuda austrijskog Upravnog suda (*Verfassungsgerichtshof*) iz razdoblja 1919. – 1979. (vanjski izvor)
23. Zbirka presuda austrijskog Upravnog suda (*Verfassungsgerichtshof*) iz razdoblja 1876. – 1934. (vanjski izvor).

Drugi proglašeni:

1. uredbe o majstorskim i stručnim ispitima u skladu sa Zakonom o obrtničkim, trgovačkim i industrijskim djelatnostima (*Gewerbeordnung*)
2. službene odredbe sustava socijalnog osiguranja – mjerodavne od 2002.
3. planovi za zdravstvenu infrastrukturu (ÖSG, RSG)
4. veterinarski službeni listovi (OVb) od 15. 9. 2004.

Opće okružnice (*Erlässe*)

1. okružnice saveznih ministarstava
2. direktive i okružnice Saveznog ministarstva financija (vanjski izvor)

3. okružnice Saveznog ministarstva rada, socijalne skrbi, zdravstva i zaštite potrošača (*Bundesministerium für Arbeit, Soziales, Gesundheit und Konsumentenschutz*) o pitanjima socijalne sigurnosti (vanjski izvor).

Austrijski zakoni

Neki austrijski zakoni dostupni su i na engleskom jeziku.

Dodatne informacije

Dodatne informacije nalaze se na internetskim stranicama sustava [Rechtsinformationssystem des Bundes](#).

■ Posljednji put ažurirano: 13/09/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.